

РЕЗЮМЕТА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

на гл.ас. Даниела Гергинова Оронова, доктор, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в Област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт

обявен в ДВ бр. 26 от 1.04.2016 г.

- I. **Монографичен труд** - Оронова Д. – Състезания по гребане – история, организация и състезателен правилник – монография, 2016, НСА ПРЕС

Този монографичен труд е посветен на състезанията в гребането и тяхната организация. Първата част е отредена на историята на спорта гребане и гребните регати за периода от зараждането му до наши дни.

Втората част представя в детайли процедурата по кандидатстване за домакинство на основни първенства на FISA, организацията, след спечелване на кандидатурата и провеждането им. За провеждане на всяко първенство се създава Организационен комитет и основните направления, в които той работи са: състезателни съоръжения и условия, логистика (настаняване, хранене, транспорт на отборите, официалните лица, медии и зрители), медицинско осигуряване, охрана, официални церемонии. Значимостта на всяко едно от направленията е равно поставена за успеха на първенството, което изисква организационният комитет да бъде съставян от мотивирани членове с опит, които да работят всеотдайно и в екип за достигане на общата цел.

В третата част са дадени състезателните правила на международната федерация по гребане.

Монографията е предназначена за любители, студенти от НСА «В. Левски» при обучението им, специалисти и бъдещи организатори на международни регати първенства по гребане.

II. Учебни помагала:

II.1 Гребни спортове – учебно помагало за студентите в курс „Водни спортове“ на НСА „Васил Левски“, Оронова, Д. и кол – 2014, НСА ПРЕС, ISBN: 978-954-718-386-5

Предложеното учебно помагало е предназначено за студентите от всички факултети на НСА „Васил Левски“. Съобразено е с изискванията на учебната програма за дисциплините гребане и кану каяк преподавани в курса „Водни спортове“.

В него са включени общи сведения за гребните спортове, за устройството на лодките и греблата, гребна терминология и правилознание, указания за безопасност при занимания с гребни лодки и дисциплини.

Помагалото може да се ползва от всички учебни заведения, които са включили в програмата си обучение по разновидностите на гребните спортове – състезателно гребане, народно гребане, гребни преходи, кану каяк спринт, туристически каяк, воден слалом, рафтинг и др.

II.2 Гребане - учебно помагало за студентите в курс „Водни спортове“ на НСА „Васил Левски“, Оронова, Д. и кол – 1999, НСА ПРЕС

Това учебно помагало е предназначено за студентите от всички факултети на НСА „Васил Левски“. Съобразено е с изискванията на учебната програма за дисциплините гребане преподавана в курса „Водни спортове“.

В него са включени общи сведения за гребните спортове, за устройството на лодките и греблата, гребна терминология и правилознание, указания за безопасност при занимания с гребни лодки и дисциплини.

III. Публикации:

III.1 Results of the Survey of International Olympic Sport Federations and Member National Federations on the Status of Women's Participation – 9th FIEP European Congress, 7th International Scientific Congress “Sport, Stress, Adaptation” 2014

(Резултати от изследване на олимпийските спортове и националните федерации членки относно участието на жените)

Изследвана е настоящата ситуация на жените в международния спорт и жените състезателки по гребане, като е анализирана събраната статистическа информация относно участието на жените в големи спортни състезания. Данните показват, че 40% от гребците в световен мащаб са жени, 17% от членовете на ръководствата на националните федерации по гребане са жени, 26% от треньорите по гребане в света са жени, 23% от международните съдии по гребане са жени и 29% от националните съдии по гребане са жени. Установено е, че участието на жените в състезания на FISA бавно нараства във всички възрастови категории. Все още съществува разлика между различните държави относно участието на жените във всички области на спорта.

III.2 Развитие на параолимпийския спорт и параолимпийското гребане и критерии за квалификация за предстоящите Параолимпийски игри в Рио де Жанейро, Спорт и наука бр.1/2016

Направена е характеристика на Параолимпийските игри и спортовете в тях, както и на методите за квалификация и участие. Представена е в детайли Параолимпийската квалификационна система и начина за разпределяне на квоти.

Системата за квалификация за Рио 2016 е така построена, че да осигури участието на най-добрите състезатели за всеки един спорт. Дадени са класиралите се за Параолимпийските игри в Рио след световното първенство от 2015 година.

III.3 Система за осигуряване на резултати и информация по време на Олимпийските игри (ORIS) – важен фактор за успешното им провеждане Спорт и Наука бр.1/2016

Системата за осигуряване на резултати и информация по време на Олимпийските игри (ORIS) е създадена на базата на експертизи и опит на различните и ползватели, които съвместно имат хиляди часа работа. Информационните изисквания са анализирани в детайли от международната федерация по гребане (FISA) съвместно с представители от Световната Новинарска Прес-Агениция (WNPA), няколко големи спортни вестника и представители на МОК. По време на този процес са отбелязани нуждите на медиите и световните прес-агенции и са набелязани потенциалните области за развитие. За първи път ORIS се прилага на Зимните Олимпийски игри в Нагано и на летните Олимпийски игри в Сидней и след успеха им се утвърждава и ръководи доставянето на резултатите и информацията на всички следващи олимпийски игри.

Всеобщо е мнението на спортните специалисти и представителите на медиите, че проекта ORIS има изключителен принос за успеха на информационните технологии прилагани по време на Олимпийските игри.

III.4 Re-inclusion of Athletes with Intellectual Impairment in Paralympic Sports - Activities in Physical Education and Sport, Skopje 2016 (Завръщане на състезателите с интелектуални увреждания в Параолимпийската програма)

Международната спортна федерация за хора с интелектуални увреждания (INAS-FID) се присъединява към параолимпийското движение през 1986 и състезатели с интелектуални увреждания участват за първи път в Параолимпийските игри в Атланта 1996. По време на параолимпийските игри в Сидней 2000 се установява нарушение на процеса за даване право на участие на състезатели с интелектуални увреждания. Като резултат от това членството на Международната федерация за състезатели с интелектуални увреждания (INAS-FID) в Международния параолимпийски комитет (IPC) е прекратено от изпълнителния комитет на IPC и генералната му асамблея налага определени критерии, които след като бъдат

изпълнени членството на INAS-FID може да бъде възстановено. Работна група на IPC и INAS-FID създава нова класификационна система за състезатели с интелектуални увреждания съобразана с класификационния код на IPC и в резултат от това, ID състезатели в лека атлетика, плуване и тенис на маса успешно участват на летните Олимпийски игри в Лондон 2012.

III.5 Съвременни аспекти на организацията на световни първенства по гребане - Спорт и Наука бр.2/2016

Целта на изследването бе да се проучат основни елементи от планирането, организацията и провеждането на първенствата на FISA, които определят тяхното качество. Задачите на проучването се свеждат до: класификация и особености на FISA първенствата; определяне на характерни етапи и елементи при провеждането на тези състезания. Анализите на организацията на тези първенства доведе до обобщението, че е установена стройна система за кандидатстване за домакинство, подготовка и провеждането им. Установява се, че Световната Федерация по Гребане е изградила в един над 120 годишен период стройна система от състезания, от които три Световни първенства (за мъже и жени, младежи под 23 и юноши и девойки) и Европейско първенство за мъже и жени могат да се посочат като основни и се провеждат всяка година. Успешната подготовка на големите първенства на FISA задължително преминава през три етапа: Първи - кандидатстване и спечелване на домакинство; Втори - подготовка на първенството; Трети - провеждане на първенството.

III.6 Динамика и тенденции в развитието на гребането за последните 40 години - Спорт и Наука бр.2/2016

Изследвано е участието на състезателите гребци в Олимпийските игри и Световните първенства по гребане на международната федерация за последните 40 години, 1975-2015 г.

Задачите на проучването са свързани с определяне броя състезатели, брой лодки, анализ на участието по дисциплини и пол, както и анализ на спечелите медали по нации. За изследвания период се установява положително развитие като участващите състезатели в последните години редовно е над 1000, а участващите лодки достигат 380-400. От значение е и анализът от гледна точка на участващите нации и спечелените медали по нации. За разглеждания период участващите нации в СП и ОИ са се увеличили от 29-32 в началото на изследвания период, до 77 за 2015 година, което е определено добър атестат за разширяване географията на гребането.

III.7 Развитие и бъдеще на женското гребане – Спорт и Наука бр.3/2016

Изследвано е участието на жените в Световните първенства по гребане и Олимпийските игри за периода 1975-2015г. Задачите на проучването са свързани с определяне динамиката на развитие по брой лодки и състезателки и анализ на участието им олимпийски и неолимпийски дисциплини. За периода от последните 40 години се установява положително развитие като за общия брой участващите състезателки, то така също и за тези, които се състезават в олимпийските дисциплини. От анализа на съотношението на женското участие в основни гребни състезания към мъжкото такова в проценти, се установява отрицателна тенденция. Или с други думи процента на участващите жени намалява спрямо този на мъжете. През последните години се създават условия за включване на повече жени в гребането, но това за сега не води до подобряване съотношението мъже към жени. Необходими са допълнителни мерки за стимулиране участието на жените в този спорт, които трябва да са насочени към популяризирането на женското гребане като цяло, а не само чрез регулаторни норми за квалификации.

III.8 Бачев, Оронова, Калоупсис, Нейков – „Средства за силова подготовка в гребането - Спорт и Наука, бр. 4/2000

Систематизирани и характеризирани са тренировъчните средства за развитие на силовите възможности в гребането, и е

поставена задача за последващо изграждане на теоритичен модел за тяхното приложение в тренировъчния процес.

Експерименталното изследване на съответствията между измененията на темпа на гребане в диапазона от 20-32 цикъла в минута и стойността на максимално вложената мускулна сила в ръкохватката на греблото показаха необходимостта от диференциране на тяхното прилагане.

III.9 Оронова, Д., Игнатов, П. – Влияние на тренировъчното натоварване върху изменението на някои соматотипни характеристики и връзката им със специфичната работоспособност при гребци - Спорт и наука, бр.1/2002

Проследено е тренировъчното натоварване на националният отбор по гребане жени, как влияе то върху динамиката на изменение на някои соматотипни характеристики и каква е връзката им със специфичната работоспособност. Резултатите от направените изследвания показват, че тренировъчното натоварване за специфична сила през състезателния период е малко по обем и в резултат на това намалява активната мускулна маса на състезателките, а също и специфичната работоспособност изследвана на гребен ергометър.

III.10 Христов Р., Оронова Д., - Гребане – биомеханика – Сборник от доклади от годишна научна конференция на НСА , 2004

В статията се прави диференциран анализ на фазата на водната работа на гребния цикъл. Изведени са 6 под-фази, които определят ясно целите, към които трябва да се концентрира вниманието на състезателя при работа за усъвършенстване на техниката на гребане.

III.11 Оронова Д., Христов Р., - Международната федерация по гребане, в началото на новия олимпийски цикъл – Спорт и наука, бр.2, 2006

Представя се състоянието на международна федерация по

гребане през 2005 година, в началото на новия Олимпийски цикъл след игрите в Атина, със съответните посоки на развитие, концепции за маркетинг и реклама, както и програми за популяризиране. Направена е характеристика на основните направления, в които е насочила вниманието си за развитие международната федерация по гребане.

III.12 Oronova, D. et al.,- Olympic Results and Information Services (ORIS) Requirements Document Beijing 2008 - IOC-FISA-BOCOG/2008

Публикацията е резултат от работата на група от експерти от Международния Олимпийски Комитет, Международната федерация по гребане FISA и Организационният комитет на игрите в Пекин 2008. Основната му цел е да подпомогне организационният комитет в подготовката, организацията и провеждането на олимпийската регата по гребане през 2008 и да отговори на изискванията на всички потребители на информация преди, по време и след състезанието.

Определени са в детайли процедурите и технологичните изисквания, за да се развие и приложи ефективна система на информационно осигуряване, която да отговори на потребностите на всички ползватели на информация и провеждане на успешен форум.

Представени са всички изисквания за спорта гребане, олимпийските дисциплини по брой на предварително определените квоти, програма и фази на състезанието и състезателни правила. Представени са всички примерни протоколи, които трябва се произведат преди, по време и след приключване на състезанието и са посочени правилата, по които да се разпространяват.

В отделен раздел са представени изискванията за информацията предавана в реално време по време на състезанието на видео стени и електронни табла за резултати. Определени са и изискванията за представяне на информацията, така че да се спази приетия начин на отразяване на игрите в Пекин за всички спортове и да се подчертае тяхната уникалност.

III.13 Христов Р., Оронова Д., - Адаптивно гребане- новия спорт в параолимпийските игри в Пекин 2008 – Спорт и наука, бр.2, 2008

Публикацията съобщава, че гребането за хора с увреждания е включено в програмата на Параолимпийските игри в Пекин 2008 и след установяването му като рекреативна форма вече ще има и състезателна такава. Посочени са трите категории, в които ще могат да се състезават адаптивните гребци и също начините и пътя за класифициране на състезателите. Основен момент за тази категория гребане са промените в лодките и греблата, които се използват и условията за провеждане на състезания

III.14 Oronova, D. et all.,- Olympic Results and Information Services (ORIS) Requirements Document London 2012 - IOC-FISA-LOGOC/2011

Публикацията е резултат от работата на група експерти от Международния Олимпийски Комитет, Международната федерация по гребане FISA и Организационния комитет на игрите в Лондон 2012. Въз основа на опита от провеждането на предишната Олимпиада в Пекин и отчитайки особеностите на Лондон, са определени в детайли процедурите и технологичните изисквания, за да се развие и приложи ефективна система на информационно осигуряване, която да отговори на потребностите на всички ползватели на информация и провеждане на успешен форум.

В съответствие с действащите правила за спорта гребане (приети на извънредния конгрес на FISA през 2009г.) и предварително одобрената система за квалификация, са представени всички изисквания за спорта гребане, олимпийските дисциплини по брой на определените квоти, програма и фази на състезанието и състезателни правила. Представени са всички примерни протоколи, които трябва се произведат преди, по време и след приключване на състезанието и са посочени правилата, по които да се разпространяват.

В отделен раздел са представени изискванията за информацията предавана в реално време по време на състезанието на видео стени и електронни табла за резултати. Определени са и изискванията за представяне на информацията, така че да се спази приетия начин на отразяване на игрите в Лондон за всички спортове и да се подчертае тяхната уникалност.

III.15 Hristov, R., Oronova, D., - Study of the Trend of the Crew's Movement and Effect on the boat Velocity Fluctuations at elite

Rowers, - The Connection between Mechanical and Functional indicators in Rowing ; - XVI International Scientific Congress “Olympic Sport and Sport for All” and VI ISC “Sport, Stress, Adaptation” – Sport & Science, Extra issue, 2012;

(Изследване тенденцията на движението на екипажа и ефективността върху вътрешноцикловата скорост на лодката при елитни гребци)

Статията разглежда промените на вътрешно-цикловите скорости на части от биомеханичната система при гребане. Прави се анализ на микро-фазите , като се посочват стойности за различни категории лодки. Разглежда се ефекта върху движението на цялата биомеханична система вследствие индивидуални двигателни действия. Извежда се на преден план необходимостта за концентрация на вниманието върху движение на цялата биомеханична система , а не само върху движението на лодката, което се прави в повечето случаи.

III.16 Oronova, D. et all. - Youth Olympic Results and Information Services (ORIS) Requirements Document Nanjing 2014 Youth Olympic Games - IOC-FISA-NYOGOC, 2014

Основен компонент на ефективното провеждане на спортни състезания от висок ранг е умелото управление на потока от информация. Въз основа на предишният опит от организация и провеждане на младежки олимпийски игри и световни първенства по гребане за юноши и девойки в проекта на YORIS за младежките олимпийски игри през 2014 бяха поставени няколко основни задачи: да се консолидира разпространението на информация, за да се подпомогне организационния комитет на игрите да достави нужната информация на международната федерация по гребане, медиите и зрителите по време на игрите; да има постоянство в доставяната информация за различните спортове в игрите; да се анализират и предложат промени в практиката, които да осигурят доставянето на информация в крак с настоящето; формата на информацията да е в достъпен за потребителите вид; да се осигури предаването на опита на следващите организатори на големи спортни форуми.

За да бъдат изпълнени успешно поставените задачи, в публикацията се представят в отделни части, ясно и в детайли

процедурите, всички протоколи, които трябва да бъдат произведени и правилата, по които да се разпространяват. Също така и изискванията за информацията предавана в реално време по време на състезанието на видео стени и електронни табла за резултати.

III.17 Oronova, D. et all. - Olympic Results and Information Services (ORIS) Requirements Document Rio de Janeiro 2016 - IOC-FISA-ROGOC/2015

Публикацията е резултат от работата на група експерти от Международния Олимпийски Комитет, Международната федерация по гребане FISA и Организационният комитет на игрите в Рио де Жанейро 2016. Основната му цел е да подпомогне организационният комитет в подготовката, организацията и провеждането на олимпийската регата по гребане през 2016 и да отговори на изискванията на всички потребители на информация преди, по време и след състезанието.

В съответствие с действащите правила за спорта гребане (приети на извънредния конгрес на FISA през 2013 г.) и предварително одобрената система за квалификация са представени всички изисквания за спорта гребане, олимпийските дисциплини по брой на определените квоти, програма и фази на състезанието и състезателни правила. В отделна част са представени са всички примерни протоколи, които трябва се произведат преди, по време и след приключване на състезанието и са посочени правилата, по които да се разпространяват.

В отделен раздел са представени изискванията за информацията предавана в реално време по време на състезанието на видео стени и електронни табла за резултати.

III.18 Христов, Р., Иванов, Д., Оронова, Д. – Рафтингът – Екстремн спорт или антистрес терапия – Международна научна конференция, интердисциплинарни и иновативни подходи в SPA и Wellness индустрията,

Социалният и професионален стрес през 21 век подтиква все по-широк кръг хора да търсят алтернативни методики и въздействия за неговото премахване. Рафтингът е гребане в многоместни лодки и бързи води, който се разпознава като екстремна двигателна активност и специфична форма за отборна работа (teambuilding), терапия, която печели все по-голям брой привърженици.

IV. Доклади изнесени на научни конференции:

IV.1 Оронова, Д. – „Сравнителен анализ на някои биомеханични характеристики при един силов тест и седем минути на гребен ергометър“ Научна конференция на НСА, 2000

Направен е сравнителен анализ на основните биомеханични характеристики скорост, път и време, регистрирани при изпълнение на тест с щанга от лицево лег за 7 минути и съответните им стойности при специфична работа на гребен ергометър. При сравнителния анализ на получените данни от двата теста са взети и обобщени стойностите от работата на горните крайници. Установено е несъответствие на характера на мускулна дейност при двата теста и различия между скоростта, пътя и времетраенето при един гребен цикъл/изтегляне. Това определя необходимостта от прилагане на диференциран подход в процеса на силова подготовка и контрол. Необходимо е да се използват методите за развитие на динамична сила.

IV.2 Христов, Р., Оронова, Д., - „Изследване ефекта от специфична силова подготовка при гребци върху изменението биомеханичните характеристики на гребния цикъл“, Балканска научна конференция „Същност, контрол и оптимизиране на тренировъчното натоварване“ София 2001

На базата на анализ на съвременните концепции за структурата и съдържанието на силовата подготовка за елитни гребци и становището, че работата за развиване на силовите качества на българските състезатели по гребане през състезателния период е ограничена и неефективна, е предложена конкретна тренировъчна програма, целяща формирането на специалната силова подготовка чрез специфични средства и методи в гребна лодка.

Резултатите от експеримента доказват с висока статистическа достоверност значително подобряване на изследваните силови показатели, които са производни (функция) на целенасочената специална силова подготовка, а именно мощност, средна и максимална сила, а от там и средната скорост на лодката.

IV.3 Оронова, Д. - Анализ на изменението на някои силови характеристики при промяна на темпа на гребане - Научна конференция на НСА, 2001

За управлението на тренировъчния процес по гребане в лодка на вода, специалистите най-често използват един лесно достъпен показател, характеризиращ външната среда на натоварване – темпа на гребане. В тази връзка са анализирани получените от моделни експериментални изследвания резултати, свързани с паралелни промени на темпа на гребане и стойности на някои силови характеристики. Установено е, че при повишаване на темпа на гребане, състезателите повишават мощността на загребването, като го постигат чрез повишаване на средната сила и чрез ефекта на взаимодействието на масата на състеза теля и масата на лодката, при което се реализират значителни инерционни сили.

**IV.4 Христов, Р., Оронова, Д. - Гребането като wellness практика
- Международна научна конференция, интердисциплинарни и
иновативни подходи в SPA и Wellness индустрията,**

Гребният спорт е много подходяща двигателна активност за „Wellness“ стил на живот. Научната аргументация за това твърдение е фактът, че при усилие участват над 80% от мускулните групи на занимаващите се, а спецификата на усилието има аеробен характер. Съвременните гребни машини, които са вече широко разпространени в хотелиерския бизнес, дават ефективна възможност за приложение на гребното движение в закрити пространства. В доклада се прилагат специфични комплекси за занимания на неактивно спортуващи.